

ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

Навчально-науковий
інститут філології та історії
кафедра української мови, літератури та
методики навчання

СИЛАБУС навчальної дисципліни

НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Код дисципліни	ОК 3
Освітній рівень	третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	Обов'язкова /вибіркова (дисципліни вільного вибору аспіранта)
Галузь знань	01 Освіта /Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Деталізована галузь за Міжнародною стандартною класифікацією освіти	0113 Teacher training without subject specialisation
Освітньо-наукова програма	«Початкова освіта»; ID в ЄДБО: 38645
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	Практичні заняття
Форми контролю	залік

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, учене звання, посада)	Кузнєцова Галина Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Контактний телефон	+ 38 050 731 26 77
E-mail:	prorektor15@gmail.com ; kuznetsovagp2020@gmail.com
Профіль викладача	http://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universytet/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/241-kuznetsova-galyyna-petryvna
Консультації	Щочетверга з 17.30 до 19.00 ауд. № 47, 2 корпус; за умови дистанційного навчання в цей же час на платформі Zoom, Google Meet

1. Анотація курсу

Освітній компонент «**Наукова комунікація українською мовою**» належить до переліку дисциплін загальної підготовки аспірантів, поглиблює базові теоретичні знання здобувачів освіти про структуру й систему української мови, науковий стиль української мови, природу й сутність мовної норми, особливості підготовки наукового тексту, необхідні для успішної презентації наукового доробку та професійної діяльності. Курс спрямовано на формування дослідника-науковця, діяльність якого ґрунтується на засадах академічної доброчесності та індивідуальної мовно-наукової компетентності, що забезпечить конкурентоспроможність майбутнього фахівця на сучасному ринку праці, у науковій діяльності, у професійному зростанні.

Місце дисципліни в програмі навчання та передумови її вивчення чи обрання: ОК «**Наукова комунікація українською мовою**» посідає чільне місце в науково- фаховій підготовці майбутніх освітян, оскільки її мета й завдання націлені на формування мовно й мовленнєво освіченої особистості, спроможної доречно послугувувати засобами наукової мови в різних умовах спілкування та залежно від мети і змісту мовлення, на високому рівні володіти в освітній галузі законами наукового стилю, принципами академічної доброчесності.

Курс «**Наукова комунікація українською мовою**» опирається на знання й навички здобувачів наукового освітнього ступеня «Доктор філософії» з таких дисциплін: українська мова (за професійним спрямуванням), сучасна українська літературна мова, академічна риторика, культура наукової української мови, основи наукових досліджень, Передумовами щодо вивчення дисципліни є знання аспірантів про традиційні стилеві ознаки української наукової мови, основні жанрові різновиди наукового стилю, норми української літературної мови; уміння читати та сприймати науковий текст, аналізувати різні жанри текстів наукового стилю, працювати з довідниковою, науковою літературою, створювати, редагувати наукові тексти.

Мета: усвідомлення здобувачами вищої освіти сутності місії націєтвірної, комунікативної, репрезентативної, культуроносною функцій української мови, формування наукової українськомовної комунікативної компетентності науковця- дослідника, мовної свідомості і стійкості, спонукання до творчих дослідницько-наукових пошуків на засадах додержання академічної культури та доброчесності, здобуття ґрунтовних знань із культури наукового мовлення, теорії наукової комунікації, стилістики, набуття навичок і вмінь у галузі наукового усного й писемного мовлення. Вивчення дисципліни має за мету виховати мовний смак і чуття, критичне ставлення доненормативного мовлення, аргументоване оцінювання власного наукового мовлення та інших авторів наукових праць. Курс складається із трьох модулів.

Завдання:

- усвідомити, що оволодіння літературною українською мовою становить основу високого рівня мовнокомунікативної наукової культури;
- оволодіти стилістичною системою наукового стилю української мови в його довершених, поліфункціональній формі;
- опанувати основні категорії наукової комунікації українською мовою, вільно оперувати ними;
- навчитися правильно й результативно аналізувати, редагувати наукові тексти; конспектувати, анотувати, рецензувати, реферувати наукові джерела, робити аналітичні узагальнення, висновки;
- формувати вміння залежно від наукової мети спілкування, теми наукового дослідження створювати наукові тексти в їх жанрових різновидах (наукове есе, наукову статтю, рецензію, відгук, анотацію, наукове повідомлення, дисертаційне дослідження, монографію тощо);
- оволодіти культурою усного виступу, брати участь у науковому обговоренні, презентуванні, науковій дискусії, полеміці, суперечці; аргументовано й чітко доводити

наукові думки, гіпотези; демонструвати щире зацікавлення та повагу до наукових опонентів;

– виховувати дослідницьку ерудицію, "тонке мовне чуття – на правильну вимову, сполучення слів, побудову речень тощо" (за П. Селігеєм).

Під час опанування курсу аспірант набуває компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері початкової освіти, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності

ЗК 3. Здатність спілкуватися українською мовою як державною усно й письмово; конструктивно й неупереджено аналізувати філологічні проблеми на засадах академічної доброчесності та етики наукової співпраці, демонструвати культуру наукового мовлення під час проведення, презентації та обговорення результатів наукового дослідження.

ЗК 6. Здатність до професійно-педагогічної комунікації, налагодження й підтримки контактів з учасниками наукового дискурсу, до вільного обговорення професійних, комунікативних проблем в усному та писемному форматах наукового мовлення, на високому рівні презентувати дослідницьку роботу науковій спільноті.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу (лідерство) та підприємливість, ефективно діяти в команді.

Фахові (спеціальні) компетентності

СК 5. Здатність до навчання впродовж життя, безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК 7. Здатність поцінювати й пропагувати високу культуру професійної комунікації, вільно послуговуватися нормами наукового мовлення, розвивати й удосконалювати чуття мови в собі та інших учасників наукового, освітнього дискурсів, усвідомлювати їх цінність, ефективність і важливість, стежити за новітніми публікаціями та нормативними виданнями в початковій і вищій освіті.

Очікувані програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефаківцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми початкової освіти державною й іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН 11. Спілкуватися академічною українською та іноземною мовами усно й письмово, продукувати наукові тексти різних жанрів, вільно взаємодіяти в науковому і професійному середовищах, науково комунікувати з фаховою тематикою з фахівцями різних сфер професійної діяльності.

ПРН 12. Організовувати теоретичне та експериментальне дослідження в галузі вищої та початкової освіти, визначати завдання дослідницького пошуку та ефективно планувати час для отримання необхідних результатів; проєктувати, конструювати, організовувати й аналізувати власну дослідницько-пошукову діяльність і формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації.

ПРН 16. Здійснювати пошук і впроваджувати прогресивні ідеї, практики в професійній і науковій діяльності; дотримуватися принципів академічної доброчесності; проявляти авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності.

ПРН 17. Дбати про власну комунікативну культуру, усвідомлювати необхідність її збагачення та постійного вдосконалення, прагнути до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, побудови кар'єри, командної взаємодії.

У процесі опанування дисципліни надається перевага інноваційним формам занять та

методам навчання, викладання (МНВ), оцінювання.

Серед форм оцінювання превалює усне й письмове *формувальне оцінювання* (ФО: оцінювання є не лише інструментом для вимірювання ПРН, а й засобом для постійного навчання, формування ЗК, СК); методи оцінювання ґрунтуються на автентичності (справедливості, достовірності (валідності), вірогідності, комплексності, комунікативності) оцінювання (об'єктивне оцінювання: тести, лінгвістичні, стилістичні вправи, диктанти тощо; суб'єктивне оцінювання – есе, нариси, кейси, наукові доповіді тощо).

Теми, форми занять, МНВ, обсяг (у годинах) відображено в табл.1.1.

Таблиця 1.1

Назва теми, форма заняття	Методи навчання і викладання (МНВ); форми та методи оцінювання (ФМО); контролю	Кількість годин		
		ПЗ*	СПА*	ІРА*
Змістовий модуль І				
Наукова мовна культура й комунікація – основа професійної діяльності здобувача ОНС «Доктор філософії»				
Тема 1. Структура і система української мови. Мовна ситуація в Україні. <i>Практичне дослідження</i>	<i>МНВ:</i> <i>Словесні</i> (пояснення, диспут, полеміка, генератор думок, усне наукове есе, дослідницький діалог тощо); <i>практичні</i> (вправа, лабораторне дослідження, лінгвістичне стратування); <i>наочні</i> (презентація, критеріальний науковий покер). <i>ФМО:</i> Усне ФО (аналіз думок, наукове повідомлення). <i>Письмове</i> ФО (диктант, самоаналіз, перевірка тем, запропонованих для самостійного (індивідуального) опрацювання).	2	2	

<p>Тема 2. Загальні засади мовної комунікації. Наукова комунікація українською мовою, її основні категорії та поняття. <i>Ортологічний практикум.</i></p>	<p><i>МНВ:</i> <i>Словесні</i> (модерування, пояснення, паралельне мислення); <i>інтерактивно-наочні, проблемного навчання</i> (презентація, мікрофон, мозковий штурм, дерево рішень, наукове групування, моделювання тощо). <i>ФМО:</i> <i>Усне ФО</i> (індивідуальна бесіда, аналіз речень про мову, мовлення); <i>письмове ФО</i> (орфографічний мінідиктант, тести, самоаналіз та самооцінювання, перевірка тем, що опрацьовуються самостійно).</p>	2	2
<p>Тема 3. Академічна культура й добросовісність науковця-дослідника. Комунікативний кодекс. <i>Аналітичний дискурс.</i></p>	<p><i>МНВ:</i> <i>Словесні</i> (диспут, наукова полеміка, пошук інформації); <i>Інтерактивно-наочні</i> (презентація; графічна ілюстрація дискусії; генератор наукових мемів; гостювання). <i>ФМО:</i> <i>Усне ФО</i> (наукове повідомлення, презентація з коментуванням). <i>Письмове ФО</i> (термінологічний диктант, укладання мовних кейсів, дискутування).</p>	2	
<p>Тема 4. Риторичні основи наукової комунікації. Науковий виступ, його особливості. <i>Риторичний практикум (ІРА* - підготовка наукової доповіді)</i></p>	<p><i>МНВ:</i> <i>Методи активного навчання</i> (риторичні дебати; інсайт, педагогічна наукова імпровізація; метод кейсів, займи позицію тощо) <i>ФМО:</i> <i>Усне ФО</i> (виступів, рецензування-самооцінювання, оцінювання в парах, групове оцінювання). <i>Письмове ФО</i> (перевірка тем, що опрацьовуються самостійно (індивідуально), об'єктивний тест «правильно/неправильно»).</p>	2	4
<p>Тема 5. Модульний контроль</p>	<p>Тест, наукове есе, повідомлення, доповідь.</p>	2	

Змістовий модуль II Писемне наукове мовлення				
<p>Тема 6. Науковий стиль у системі української мови та наукової комунікації. Наукова презентація</p>	<p><i>МНВ:</i> <i>Словесно-інформаційні</i> (науковий огляд, сократівська бесіда, пояснення; наукова дискусія); <i>Інтерактивно-наочні</i> (презентація; графічна ілюстрація; «слухай-думай-пропонуй» тощо) <i>ФМО:</i> Письмове ФО (виконання вправ, термінологічний диктант, тестові завдання, робота з картками).</p>	2	2	
<p>Тема 7. Підстили і жанри наукового стилю. Наукова стаття. Жанровий текстовий тренінг (ІРА* - підготовка статті за темою дослідження)</p>	<p><i>МНВ:</i> <i>Словесні</i> (науковий огляд, аналіз); <i>інтерактивно-наочні</i> (презентація, робота в групах, редагування; робота з текстами, проєктування текстів, метод блайднес); <i>пізнавальної активності</i> (спостереження за лінгвістичним матеріалом, індукція, дедукція, кластерування, тезування, конспектування, анотування; хмарні сервіси для пірінгової взаємодії). <i>ФМО:</i> <i>Усне</i> ФО (укладання анотацій та аналіз, усне повідомлення в жанрі «нарис», «есе» тощо). <i>Письмове</i> ФО (термінологічний диктант, лексико-семантичний коментар, виконання вправ, робота з таблицею, перевірка тем, що опрацьовуються самостійно).</p>	2	4	10
<p>Тема 8. Культура читання наукового тексту. Компресія, види компресії наукового тексту. Компресаційний практикум</p>	<p><i>МНВ:</i> <i>Інтерактивно-наочні</i> (презентація, робота в групах, редагування; робота з текстами); <i>пізнавальної активності</i> (спостереження за лінгвістичним матеріалом, індукція, дедукція). <i>ФМО:</i> <i>Усне</i> ФО (усне опитування, наукове</p>	2	2	

	пояснення). <i>Письмове ФО</i> (складання плану, компресування тексту через тезування; конспектування, мовне наукове шліфування, перевірка тем, що опрацьовуються самостійно).			
Тема 9. Бібліографічна культура науковця-дослідника. Інтертекстуальність в науковому стилі. <i>Бібліографічна майстерня</i>	<i>МНВ: інтерактивно-наочні</i> (презентація, робота в групах, робота з бібліографічними джерелами); <i>пізнавальної активності</i> (спостереження за лінгвістичним матеріалом, індукція, дедукція). <i>ФМО: Усне ФО</i> (коментування висловлювань, продовження міркувань). <i>Письмове ФО</i> (вправи на з'ясування функцій інтертекстуальності, оформлення бібліографічних джерел тощо).	2	2	
Тема 10. Структурна, композиційна та мовностилістична специфіка наукового тексту дисертації. <i>Архітектонічна наукова майстерня (ІРА* - підготовка презентації за темою наукового дослідження)</i>	<i>МНВ: Словесні</i> (науковий огляд, аналіз); <i>інтерактивно-наочні</i> (презентація, робота в групах); <i>пізнавальної активності</i> (спостереження за лінгвістичним матеріалом, індукція, дедукція). <i>ФМО: Усне ФО</i> (відповіді на проблемні запитання, коментування). <i>Письмове ФО</i> (стилістичне редагування, перевірка завдань, що опрацьовуються самостійно (індивідуально), тестування).	2	4	4
Тема 11. Модульний контроль	Тест, тези, стаття	2		

Змістовий модуль III Норми писемного й усного наукового мовлення. Мовний етикет у науковому спілкуванні				
<p>Тема 12. Особливості Нового українського правопису в системі наукової комунікації. Орфоепічна акцентуаційна академічна культура дослідника. <i>Фонетичний практикум</i></p>	<p><i>МНВ: Практичні</i> (вправи, лінгвістичні ігри, вебквести, аналіз кейсів, «ящик» помилок, акцентуаційний, орфоепічний тренажер, хмарні сервіси для пірінгової взаємодії тощо) <i>ФМО: Усне ФО</i> (орфоепічне практикування; акцентуаційний аналіз). <i>Письмове ФО</i> (об'єктивне тестування, робота з індивідуальними картками, спільне редагування на google-диску, презентації)</p>	2	2	
<p>Тема 13. Граматичні норми наукового мовлення (морфологія). <i>Граматичний практикум</i></p>	<p><i>МНВ: Практичні</i> (вправи, лінгвістичні ігри, вебквести, аналіз кейсів, «ящик» помилок, морфологічний, синтаксичний тренажер тощо); <i>пізнавальної активності</i> (комп'ютерний редактор, лінгвістична експертиза, спостереження за мовленнєвим інцидентом, хмарні сервіси для пірінгової взаємодії тощо). <i>ФМО: Усне ФО</i> (запитання «правильно/неправильно», продовжимо думку, чи правильно я (ми) міркую (смо)). <i>Письмове ФО</i> (тест «правильно/неправильно», стилістичне редагування, мінідиктант, робота з картками, спільна робота на google-диску, з презентацією).</p>	2	2	
<p>Тема 14. Лексико-семантичні норми наукового мовлення. Лексикографічна компетентність дослідника. <i>Лексико-семантичний тренінг.</i></p>	<p><i>МНВ: Практичні</i> (вправи, лінгвістичні ігри, вебквести, аналіз кейсів, «ящик» помилок, семантичний тренажер тощо); <i>проблемного навчання</i> (мозковий штурм, полісемічне гронування, лінгвістичне припущення, хмарні сервіси для пірінгової взаємодії тощо). <i>ФМО: Усне ФО</i> (жанровидове наукове повідомлення, критеріальне самооцінювання); <i>письмове ФО</i> (робота зі словниковими гніздами «Багатозначність /омонімія», пуристичний термінний тренінг, дистрибутивний аналіз, вправи).</p>	2	2	

<p>Тема 15. Синтаксичні норми українського наукового мовлення. Пунктуація. <i>Синтаксичний практикум.</i></p>	<p><i>МНВ: Практичні</i> (вправи, лінгвістичні ігри, вебквести, аналіз кейсів, «ящик» помилок, пунктуаційний тренажер, тощо); проблемного навчання (метод-інсайт, лінгвістичне дослідження). <i>ФМО: Усне ФО</i> (повідомлення-інтонування, членування тексту відносно закінченої думки). <i>Письмове ФО</i> (диктант, перевірка в парах, пунктуаційний тест, вправи)</p>	2		
<p>Тема 16. Підготовка виступу-наукового повідомлення. Аналіз типології помилок. Редагування. <i>Ораторський тренінг</i></p>	<p><i>Методи активного навчання</i> (педагогічна наукова імпровізація; моделювання виступу, метод кейсів, займи позицію тощо) <i>ФМО: Усне ФО</i> (ланцюговий виступ, робота в творчих наукових групах, виголошення наукового повідомлення, самооцінювання)</p>	2		
<p>Тема 17. Публічне виголошення наукової доповіді на науково-практичній конференції. <i>Конференційний виступ (ІРА*-підготовка доповіді та виголошення на конференції)</i></p>	<p>Аспіранти самостійно добирають методи підготовки, обґрунтовують їх.</p>	2	10	
<p>Тема 18. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці. <i>Інтерактивна майстерня.</i></p>	<p><i>МНВ: Активного навчання</i> (мікрофон, броунівський рух, незакінчена думка, етос діалогів тощо) <i>ФМО: Усне ФО</i> (наукова дискусія, полеміка, занурення в ситуацію; формулювання запитань, тверджень, аргументувань, спростувань)</p>	2		
<p>Тема 19. Модульний контроль</p>	<p>Презентація наукового виступу</p>	2		
<p>Підсумковий контроль</p>		Залік		
<p>Разом</p>		30	30	30

ПЗ*- практичні заняття; **СРА*** - самостійна робота аспіранта (**ІРА*** - індивідуальна робота аспіранта як складник самостійної).

2. Політика навчання, викладання, контролю

Специфіка освітнього компонента спонукає здобувачів освіти до відновлення знань з основ сучасної української літературної мови, ознайомлення з теоретико-методичним підґрунтям мовної культури дослідника-науковця. З огляду на це освітній процес передбачає комбінування теоретичної та вправнісно-практичної підготовки.

Теоретичний блок спрямовано на перевірку рівня оволодіння темами, що опрацьовуються самостійно (індивідуально), та передбачає наукові бесіди, повідомлення, консультації, огляди тощо в колі "викладач-аспірант" на засадах аспірантоцентрованого підходу. Такі види занять можуть проходити в аудиторії, онлайн (Zoom, Googl Meet), офлайн (Classroom) із використанням презентацій, електронної дошки, у т.ч. у терміни, передбачені для консультацій викладача. Аспіранти попередньо готуються до таких занять за переліком тем, запропонованих викладачем, самими здобувачами освіти. На заняттях, що організуються в атмосфері академічної культури та доброчесності, доповідають аспіранти, адресують одному, викладачеві запитання. Участь в обговоренні проблемних питань беруть усі учасники освітнього процесу. Викладач простежує, щоб запитання не залишалися без відповіді, аргументації. Запитання не виконують контрольною функцією, вони спрямовані на з'ясування рівня обізнаності аспірантів із проблемами курсу, ступеня їхньої готовності до сприйняття та засвоєння нового матеріалу, виконання завдань різної складності.

Вправнісний освітньо-науковий блок містить завдання практичних занять, виконання яких формує вміння, навички інші здатності працювати з науковими текстами, продукувати різні наукові жанри, обмінюватися науковою інформацією, дискутувати. Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Практичне заняття містить: постановку загальних проблем викладачем, аспірантами та їх обговорення, розв'язування модульних завдань, їх перевірку, оцінювання. Оцінки, здобуті аспірантом за практичні заняття, виконану самостійну (індивідуальну) роботу, зараховуються під час виставлення підсумкової оцінки (заліку) з навчальної дисципліни.

2.1. Організаційні та навчальні обов'язки здобувачів вищої освіти, з якими викладач ознайомлює на першому занятті

- належна готовність до роботи на занятті; виконання СРА, ІРА;
- присутність на практичних заняттях без запізень; завчасне попередження викладача різними засобами зв'язку про незмогу взяти участь у ході заняття; виконання завдань практичної роботи, надання на перевірку викладачеві, аспірантам-колегам для аналізу та оцінювання;
- дотримання правил техніки безпеки й охорони праці, протиепідемічних вимог; повітряної тривоги;
- формулювати, ставити запитання, цікавитися додатковими відомостями, сучасними науковими знаннями з предмета та консультиватися з викладачем, колегами-аспірантами;
- аргументовано відстоювати свою думку щодо тематики занять, виконання завдань, оцінювання;
- додержуватися академічної доброчесності, формувати власну культуру наукового мовлення та аспірантів-колег різних курсів навчання, інших здобувачів освіти;
- навчання аспірантів передбачає *види контролю: вхідний* (з'ясування рівня знань аспірантів як орієнтира для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання і навчання, добору методів навчання); *поточний* (оцінюється аудиторна, самостійна (індивідуальна робота)), *модульний* (результати виконання модульних завдань), *підсумковий* (здійснюється за накопичувальною системою балів); критерії оцінювання подано в робочій навчальній програмі дисципліни; за бажанням аспіранта, можуть враховуватися результати навчання, здобуті у неформальній, дуальній освіті;
- дозволяється перескладати теми у випадку незгоди з отриманою оцінкою; з метою поглиблення знань, умінь, навичок, інших компетентностей.

3. Система оцінювання результатів навчання ґрунтується на накопичуванні балів за виконання відповідних видів роботи. Під час складання заліку аспірант додатково може одержати до 15 балів. Ураховуються результати неформальної освіти, дуальної форми навчання. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ЄКТС.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Таблиця 2.1

№з/п	Види навчальної діяльності, кількість тем	Максимальна кількість балів за одну тему	Загальна кількість балів	Форма підсумкового контролю
1.	Практичні заняття (15)	3	45	
2.	Самостійна робота (12)	1,9	23	
3.	Індивідуальна робота (5)	4	20	
4.	Модульні завдання (3)	4	12	
			100	Залік

Шкала оцінювання знань

Таблиця 2.2

За школою ЄCTS	За 100 бальною шкалою ЄCTS	Значення оцінки за рівнями сформованості ЗК, ФК, ПРН
A	90-100	Високий рівень володіння сформованими компетентностями, ПРН
B	82-89	Достатній рівень володіння ЗК, СК, ПРН
C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння ЗК, СК, ПРН
D	64-73	Середній рівень володіння ЗК, СК, ПРН
E	60-63	Рівень оволодіння ЗК, СК, ПРН нижче середнього
FX	35-59	Низький рівень сформованості ЗК, СК, ПРН
F	1-34	Дуже низький рівень сформованості ЗК, СК, ПРН

4. Інформаційне забезпечення

Основна література

- Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Мовленнєва комунікація. Київ, 2004. 472 с.
- Академічна культура дослідника в освітньому просторі: зб.матеріалів Першої усеукраїнської науково-практичної конференції/ за ред. О.М. Семенов, О.В. Семеніхіної. Суми, 2017. 239 с.
- Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених 14-15 травня 2021 року / за ред. О. М. Семенов. Суми : Видавництво СумДПУ ім. А.Макаренка, 2021.113 с. URL: https://jmm.sspu.edu.ua/images/2021/kursi_vse/ACR_course/%D0%B7%D0%B1%D1%.pdf
- Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
- Бабич Н.Д. Прагматична стилістика і культура української мови. Львів: Світ, 2003. 432 с.
- Бабич Н. Д., Герман К.Ф., Скраб М.В. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник. Чернівці, 2011. 528 с.
- Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. 311 с.
- Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 316 с.

9. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографіка. Навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2006, 368 с.
10. Бондарєва Н.О. Стилїстика української мови: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Четверта хвиля, 2010. 248 с.
11. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови: навч. посіб. Київ, 1999. 264 с.
12. Бук С. 3000 найчасточніших слів наукового стилю сучасної української мови / наук. ред. Ф.С. Бацевич. Львів: ЛНУ ім. І Франка, 2006. 192 с.
13. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. Київ, 2006. 256 с.
14. Голуб Н.Б. Риторика у вищій школі: монографія. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400 с.
15. Гриджук О.Є. Фахова термінологія: навчальний посібник. Львів: НЛТУ України, 2016. 403 с.
16. Дащенко Н.Л. Науковий текст: оформлення й редагування: навчальний посібник. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. 431 с.
17. ДСТУ 2000: ДСТУ 3966:2000 Термінологія: Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять / розроб. Л. Єршова та ін. Київ: держстандарт України, 2000. 32 с.
18. ДСТУ 8302 – 2015. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. К.: Держспоживстандарт України, 2015. 48 с.
19. Дудик П. С. Стилїстика української мови: навч. посіб. Київ, 2005. 368 с.
20. Ефективні технології навчання у лінгвістичній підгоовці майбутніх фахівців: монографія/ О. Семеног, В. Герман, Н. Громова, О. Рудь та ін. / за заг.ред О. Семеног. Суми, 2017. 376 с.
21. Єрмоленко С.Я., Бибик С.П., Коць Т.А. Літературна норма і мовна практика: монографія. Ніжин: ТОВ «Вид-во «Аспект-Поліграф», 2013. 320 с.
22. Кочан І.М. Українська наукова лексика: міжнародні компоненти в термінології: навчальний посібник. Київ: Знання, 2013. 294 с.
23. Коць Т. А. Комунікативно-прагматичні ознаки та функції наукового стилю сучасної української літературної мови. *Українська мова*. 4(84). 2022. С. 41–57.
24. Кузнецова Г., Корчова О., Кухарчук І., Холявко І. Культура мовлення та риторика: навчальний посібник. Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2020. 324 с.
25. Культура мови: від теорії до практики: монографія / Л. Струганець, О. Бобесюк, О. Веремчук та ін.; за ред. Л. Струганець. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. 220 с.
26. Левченко О. Науковий стиль: культура мовлення: навч. посіб. Львів, 2012. 204 с.
27. Мацько Л. І. та ін. Стилїстика української мови: підручник. Київ, 2003. 462 с.
28. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: навч. посіб. Київ, 2007. 360 с.
29. Мовна політика та мовна ситуація в Україні: аналіз і рекомендації / за ред. Ю. Бестерс-Дільгер, Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 363 с.
30. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
31. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 312, с.
32. Онуфрієнко Г.С. Риторика. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
33. Сайтарли І.А. Культура міжособистісних стосунків: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2007. 240 с.
34. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю: монографія. Київ, 2016. 627 с. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 26.08.2020).
35. Семеног О. М. Культура наукової української мови: навч. посіб. Київ, 2010. 216 с.
36. Семенюк О.А., Парашук В.Ю. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 240 с.
37. Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація. Навч.-метод. посіб. Київ: НАДУ, 2008. 2016 с.
38. Терещенко В.М., Панченков А.О. Методика реалізації Українського правопису в новій редакції у закладах загальної середньої освіти. Харків: Соняшник, 2019. 256 с.

39. Шкіцька І.Ю. Основи академічної доброчесності: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 64 с.
40. Шкіцька І.Ю. Тенденції розвитку сучасної термінології сфери вищої освіти. *Українська мова*. №2 (78). 2021. С.102–116.
41. Ющук І.П. Практичний довідник з українського правопису (з урахуванням усіх змін). Київ: Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.
42. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник для самостійної роботи студента. Київ: ВЦ «Академія», 2011. 304 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Ажнюк Б. Мовна політика: Україна і світ: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 420 с.
2. Вербич С.О. Лінгвокультурологічне тлумачення ойконімів: у пошуках істини. *Мовознавство*. №3. 2022. С. 22–46 (рецензія-відгук на монографію).
3. Гінзбург М. Д. Десять відомих правил українського ділового та наукового стилю, зведені в систему. *Стандартизація, сертифікація, якість*. 2004. № 2. С. 22–28.
4. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення / К. Городенська. К., 2019. 207 с.
5. Єрмоленко С.Я., Бибик С.П., Коць Т.А., Сюта Г.М., Ганжа А.Ю. Сучасна українська академічна лінгвостилістика: стратегії інтегративного розвитку. *Українська мова*. 2021. № 4 (80). С. 3–23.
6. Зелінська Н. В. Сучасний науковий дискурс: парадокси розвитку. *Вісник Київського міжнародного університету*. 2004. Вип. 3. С. 13–25.
7. Зелінська Н. В. Стаття у фаховому виданні: комунікація, імітація, профанація? *Наука України у світовому інформаційному просторі*. Вип. 8. Київ, 2013. С. 54–60. URL: www.nas.gov.ua/...8/54_NU-8-Zelinska.pdf. (дата звернення: 27.08.2020).
8. Коновець О. Ф. Українська наука як феномен культури: нариси історії від найдавніших часів до першої третини ХХ ст. Київ, 2000. 276 с.
9. Кузнецова Г.П., Кухарчук І.О. Стилістика і культура ділового українського мовлення в освітній сфері спілкування: Навчальний посібник Глухів: РВВ Глухівського НПУ ім.О.Довженка. 2013. 222 с.
10. Кузнецова Г.П., Кухарчук І.О., Корчова О.М. Ортологічні основи офіційно-ділового стилю в галузі педагогічної освіти: навчальний посібник. Глухів, Глухівський НПУ ім.О.Довженка, 2020. 276 с.
11. Мамчич І. П. Причини виникнення лексичних помилок у науковому тексті. *Дослідження з лексикології і граматики української мови*. 2010. Вип. 9. С. 210–219. URL: <http://www.ua.z-pdf.ru/7kulturologiya/831480-1-udk-811161237-mamchich-prichini-viniknennya-leksichnih-pomilok-naukovomu-teksti-statti-zyasovuyutsya-prichini-viniknennya-na.php> (дата звернення: 30.04.2019).
12. Михальчук О.І. Соціолінгвістичні параметри багатомовності: європейські засади й українська дійсність. *Мовознавство*. 2022. № 5. С. 42–58.
13. Непийвода Н. Автор наукового твору: спроба психологічного портрета. *Мовознавство*. 2001. № 3. С. 11–23.
14. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради: навч. посібн. Київ, 2001. 240 с.
15. Пуряєва Н.В., Коца Р.О., Бабенчук Б.В. Студії з історичної лінгвістики в Інституті української мови НАН України. *Українська мова*. 2022. № 1 (81). С. 52–65.
16. Савенкова Л. О. Мовленнєва діяльність викладача: навч. посіб. Київ, 2006. 192 с.
17. Сербенська О. Сучасна українська термінографія і проблеми екології мови. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2002. № 3. С. 17–20.
18. Селігей П. Про довжину речень у наукових текстах. *Мово рідна, слово рідне: Prace naukowe ofiarowane Doktor Bozenie Zinkiewicz-Tomanek*. Krakow, 2009. S. 105–112.
19. Селігей П. Науковець і його мова. *Українська мова*. 2012. № 4. С. 18–28.

URL:<http://www.inmo.org.ua/assets/files/Selihey.%20Naukovets%20i%20yoho%20mova%20%282012%29.pdf> (дата звернення: 30.04.2019).

20. Селігей П. Типи багатослів'я в наукових текстах. *Українська мова*. 2013. № 4. С. 22–44.
21. Сербенська О. Екологія українського слова: [практичний словник-довідник] / О. Сербенська, М. Білоус. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 68 с.
22. Типологія помилок у науковому тексті: збірник наукових праць / За ред. Т. В. Симоненко. Черкаси, 2011. 120 с.
23. Труб В.М. Про роль інтерферентних впливів у сучасному функціонуванні української мови. *Мовознавство*. 2022. № 5. С. 58–69.
24. *Українська культуромовна особистість учителя: теорія і практика: монографія* / За ред. Л. І. Мацько, О. М. Семеног. Глухів, 2008. 298 с.
25. Широков В.А., Лучик А.А. Парадигмальні засади лінгвістики першої половини ХХІ століття. *Мовознавство*. 2021. №5. С. 3–17.

Словники, енциклопедії, довідники

1. Береза Т. Слова, що нас збагачують : словник вишуканої української мови Тарас Береза. Львів : Априорі, 2019. 384 с.
2. Береза Т. Скажи мені українською .Львів : Априорі, 2019. 456 с.
3. Береза Т. Гарна мова одним словом : словник вишуканої української мови Тарас Береза. Львів : Априорі, 2020. 420 с.
4. Береза Т., Зубрицька І., Зелений Ю. Мова – не калька: словник української мови. Львів : Априорі, 2015. 664 с.
5. Головащук С.І. Складні випадки наголошення: словник-довідник. Київ: Либідь, 1995. 192 с.
6. Головащук С.І. Українське літературне слововживання: Словник-довідник. Київ: Вища школа, 1995. 319 с.
7. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк: ДонНУ, 2012. 350 с.
8. Звонська Л. Л.Енциклопедичний словник класичних мов / Л. Л. Звонська, Н. В. Корольова, О. В. Лазер-Паньків та ін. / за ред. Л. Л. Звонської . 2-ге вид. випр. і допов. К. : ВПЦ "Київський університет", 2017. 552 с.
9. Культура української мови: Довідник /С.Я. Єрмоленко, Н.Я. Дзюбишина-Мельник, К.В. Ленець та ін./за ред. В.М. Русанівського. Київ: Либідь, 1990. 304 с.
10. Нові слова та значення : словник / Ін-т укр.мови НАН України; уклали: Л. В. Туровська, Л. М. Василькова. Київ :Довіра, 2008. 271 с.
11. Орфоепічний словник української мови. У двох томах. Київ: Видавництво «Довіра», 2001.
12. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
13. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. Львів: Видавництво «Фенікс», 1996. 368 с.
14. Філософія: словник термінів та персоналій / В. С. Бліхар, М. А. Козловець, Л. В. Горохова, В. В. Федоренко, В. О. Федоренко. Київ: КВЦ, 2020. 274 с.

Інтернет-джерела

1. Сайт Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. URL: <http://www.ulif.org.ua> (дата звернення: 10.09.2020).
2. Культура мови на щодень: URL: <http://kultura-movy.wikidot.com/> (дата звернення: 10.09.2020).
3. Лінгвістичний портал. URL: <http://www.mova.info> (дата звернення: 10.09.2020)
4. Нова мова. Проект розвитку української мови. URL: <http://www.novamova.com.ua> (дата звернення: 10.09.2020).

5. Російсько-українські словники. URL: <https://r2u.org.ua/> (дата звернення: 10.09.2020).
6. Портал української мови та культури URL: <https://slovnuk.ua/> (дата звернення: 10.09.2020)
7. Глухівський НПУ ім. О. Довженка. Етичний Кодекс. URL: <https://drive.google.com/file/d/1pwcewH4jwifMWO4c77XzHPkqVOg5j73m/view> (дата звернення: 12.09. 2018).
8. Мова – ДНК нації. URL: <https://ukr-mova.in.ua> (дата звернення: 10.09.2020).
9. Лабораторія Ефективних Досліджень. URL: [http://sslab.com.ua/Home/Post/38/200-movnix-kl%D1%96she-dlya-stvorennva-naukovix-tekst%D1%96v-\(chastina1\)?fbclid=IwAR3B44siakLTplyEBuaBHBGK9wsOShyfY7XgX6bPWguk2kJloh6V6Iq-h4](http://sslab.com.ua/Home/Post/38/200-movnix-kl%D1%96she-dlya-stvorennva-naukovix-tekst%D1%96v-(chastina1)?fbclid=IwAR3B44siakLTplyEBuaBHBGK9wsOShyfY7XgX6bPWguk2kJloh6V6Iq-h4)
10. Писати правильно – легко. URL: <https://onlinecorrector.com.ua/uk/> (дата звернення: 10.09.2020).
11. Закон України «Про вищу освіту»: від 01.07.2014 № 1556-VII. Дата оновлення: 25.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 29 січня 2021 р.).
12. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18 грудня 2019 № 392-IX. Дата оновлення: 18.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20#Text> (дата звернення: 29.09. 2020).
13. Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 29.09.2020).
14. Концепція Нової Української школи. URL: <http://kyrylivka.osv.org.ua/konserciya-nova-ukrainska-shkola-17-07-43-18-09-2018> (дата звернення: 29.09. 2020).
15. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», редакція від 03.09.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення: 30.09.2020).